

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 57/2019-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 31. januára 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], a obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpených spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. AŽALTOVIČ & PARTNERS s. r. o., Pred poľom 1652, Trenčín, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Dušan Ažaltovič, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 27 Co 170/2018-160 z 28. septembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. decembra 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovatelia“), zastúpených spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. AŽALTOVIČ & PARTNERS s. r. o., Pred poľom 1652, Trenčín, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Dušan Ažaltovič, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 27 Co 170/2018-160 z 28. septembra 2018 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

2. Z obsahu podanej sťažnosti a jej príloh vyplýva: *«Spoločnosť [REDAKOVANÉ] v procesnom postavení intervenienta podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, obsahom ktorého malo byť uloženie povinnosti sťažovateľovi I/ spočívajúcej v zabezpečení nerušeného prechodu a prejazdu cez niektoré pozemky vo vlastníctve sťažovateľa I/. Účelom a cieľom podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia malo byť zabezpečenie pokojného a nerušeného výkonu práva z vecného bremena (spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu) zaťažujúceho vlastníka pozemkov - [REDAKOVANÉ] - zastavané plochy a nádvoria o výmere 398 m², [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] - zastavané plochy a nádvoria o výmere 3 213 m², evidované na [REDAKOVANÉ], k. ú. [REDAKOVANÉ] (ďalej označené aj ako „slúžiaca nehnuteľnosť“).*

Intervenient si nárokoval na využitie práva prechodu a prejazdu cez zaťažené pozemky, pričom tento svoj nárok odvodzoval od práva žalovaného - spol. [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] ako oprávneného z vecného bremena. Žalovaný bol totiž titulom vlastníctva

nehnutelnosti - pozemku - parcela [REDACTED] - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 131 m² (ďalej označené aj ako „panujúca nehnuteľnosť“) oprávneným z vecného bremena - právo prechodu peši, právo prechodu a prejazdu motorovými a nemotorovými vozidlami, všetkými druhmi vlečných povozov, mechanizmov a strojov cez pozemky registra C KN parcelné číslo [REDACTED]. Z dôvodu uzatvorenia Zmluvy o finančnom leasingu nehnuteľností č. 16679 zo dňa 07.09.2016 medzi intervenientom ako lízingovým nájomcom nehnuteľností a žalovaným ako lízingovým prenajímateľom nehnuteľností, ktorá zmluva sa týkala aj „panujúcej nehnuteľnosti,“ teda pozemku v prospech využitia ktorého bolo zriadené vecné bremeno, sa intervenient (lízingový nájomca) domáhal oprávnení z vecného bremena.

Dôvodmi podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zo strany intervenienta bola potreba „upraviť pomery nevyhnutné pre zamedzenie bránenia výkonu práva intervenienta a zároveň žalovaného k vecnému bremenu,“ nakoľko podľa jeho tvrdení, vlastník zataženej nehnuteľnosti - sťažovateľ I/ umiestnil na hranici pozemku - parcela KN-C [REDACTED] - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 398 m², k. ú. [REDACTED], zapísaného na [REDACTED] dve elektrické uzamykacie rampy, ktoré bránia intervenientovi a žalovanému vo výkone svojho práva zodpovedajúce oprávneniu z vecného bremena, a teda znemožňujú im prístup k nehnuteľnostiam žalovaného cez zatažené nehnuteľnosti.

Uznesením Okresného súdu Trenčín zo dňa 27.04.2018. sp. zn. 14C/57/2017-74 bolo nariadené neodkladné opatrenie a uložená povinnosť sťažovateľovi I/ ako tretej osobe umožniť intervenientovi nerušený prechod peši, prechod a prejazd motorovými i nemotorovými vozidlami, všetkými druhmi vlečných povozov, mechanizmov a strojov cez pozemky - [REDACTED] - zastavané plochy a nádvoria o výmere 398 m², [REDACTED] - zastavané plochy a nádvoria o výmere 3 213 m² evidované na [REDACTED], k. ú. [REDACTED], ako aj zdržať sa konania, ktorým by intervenientovi bránil v prechode cez uvedené pozemky, a to až „do právoplatnosti konania“ vo veci vedenej na Okresnom súde Trenčín, sp. zn. 14C/57/2017.

Navrhovateľom v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bola spoločnosť [REDACTED] (ďalej iba ako „navrhovateľ neodkladného opatrenia“), ktorá v štádiu konania pred súdom prvého stupňa vystupovala v postavení intervenienta a v konaní pred

odvolacím súdom nadobudla postavenie žalovaného skrz procesný nástroj podľa v § 80 Csp., t. j. zmenou subjektu na strane pôvodného žalovaného.»

3. V sťažnosti sa ďalej uvádza: *«Nie je pravdivé tvrdenie navrhovateľa neodkladného opatrenia, že sťažovateľ 1/ vybudoval parkovací systém vo forme automatickej rampy. Tento parkovací systém nevybudoval sťažovateľ 1/, ktorý je vlastníkom „slúžiacich nehnuteľností“ (t. j. zaťažených vecným bremenom), ale nájomca „slúžiacich nehnuteľností“, ktorý na týchto prevádzkuje parkovisko. Nie je pravdivé tvrdenie navrhovateľa neodkladného opatrenia, že elektrické uzamykanie rampy bránili, či bránia navrhovateľovi neodkladného opatrenia v prechode a prejazde cez „slúžiace nehnuteľnosti.“ Prevádzkovateľ parkoviska odovzdal navrhovateľovi neodkladného opatrenia 12 kusov parkovacích kariet oprávňujúcich prechádzať motorovými vozidlami navrhovateľa neodkladného opatrenia cez parkovací systém prevádzkovateľa, a to bez úhrady parkovného.*

Sťažovateľ 1/ z postavenia povinného a zaviazaného subjektu neodkladným opatrením, ako aj sťažovateľ 2/ z postavenia žalobcu podali odvolanie voči Uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 27.04.2018. sp. zn. 14C/57/2017-74, nakoľko ho považovali za vecne a právne nesprávne.

Uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 28.09.2018, č. k. 27Co/170/2018-160 bolo potvrdené Uznesenie Okresného súdu Trenčín o nariadenom neodkladnom opatrení s tým, že povinnosť ním uložená bude trvať do právoplatnosti skončenia konania vo veci samej vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 14C/57/2017...

V smere uvedeného musia sťažovatelia pripomenúť všeobecne platnú zásadu, a to že hranice práva jednotlivca končia tam, kde začínajú hranice práva iného subjektu. Pri zriadenom vecnom bremene dochádza ku kolízii dvoch vecných práv, a to vecného práva k cudzej veci oproti vlastníckemu právu ako najúplnejšiemu vecnému právu a tiež ku kolízii práva oprávneného z vecného bremena proti právu povinného z vecného bremena. Samotný navrhovateľ neodkladného opatrenia vo svojom písomnom vyjadrení uviedol a potvrdil skutočnosť, že prevádzkovateľ parkoviska mu poskytol 12 bezplatných parkovacích kariet. No zároveň dodal, že uvedené je pre navrhovateľa neodkladného opatrenia

obmedzujúce, nakoľko princíp týchto kariet funguje tak, že pokiaľ chce zamestnanec navrhovateľa neodkladného opatrenia vpustiť návštevu, tento zamestnanec je v tomto čase povinný vyjsť zo sídla, priložiť parkovaciu kartu k parkovaciemu systému a pri odchode návštevy opakovane tento úkon vykonať, z čoho vyplýva, že nie je zabezpečený nerušený a neobmedzujúci prechod a prejazd navrhovateľa neodkladného opatrenia a jeho návštev cez nehnuteľnosti.»

4. Sťažovatelia v rámci svojej argumentácie vyjadrili svoje presvedčenie, že *„Je zrejmé, že neboli naplnené všetky podmienky pre vyhovieť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, pretože tu nevznikla potreba neodkladnej úpravy pomerov a ochrany práv či právom chránených záujmov navrhovateľa neodkladného opatrenia.“*

5. Sťažovatelia zastávajú názor, že *„Odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom rozhodnutí na žiadnom mieste nevysvetlil dôvody, pre ktoré bolo vyhovieť návrhu aj napriek tomu, že navrhovateľ neodkladného opatrenia disponuje dostatočným počtom parkovacích kariet a nie je mu bránené v prechode a prejazde cez pozemky.“*, a preto napadnuté rozhodnutie považujú za nepreskúmateľné a zjavne neodôvodnené. V dôsledku toho došlo k porušeniu ich označených práv.

6. Sťažovatelia v petite podanej sťažnosti navrhli, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1) Základné právo sťažovateľa 1/ na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 28.09.2018, č. k. 27Co/170/2018-160, ktorým bolo potvrdené Uznesenie Okresného súdu Trenčín zo dňa 27.04.2018, č. k. 14C/57/2017-74, porušené bolo.

2) Základné právo sťažovateľa 2/ na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa

28.09.2018, č. k. 27Co/170/2018-160, ktorým bolo potvrdené Uznesenie Okresného súdu Trenčín zo dňa 27.04.2018, č. k. 14C/57/2017-74, porušené bolo.

3) Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 28.09.2018, č. k. 27Co/170/2018-160, ktorým bolo potvrdené Uznesenie Okresného súdu Trenčín zo dňa 27.04.2018, č. k. 14C/57/2017-7 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie a rozhodnutie.

4) Sťažovateľovi 1/ sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 206,30 € s DPH.

5) Sťažovateľovi 2/ sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 206,30 € s DPH.“

II.

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého

návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

12. Ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane uvádza, že k úlohám právneho štátu patrí aj vytvorenie právnych a faktických garancií na uplatňovanie a ochranu základných práv a slobôd ich nositeľov, t. j. fyzických osôb a právnických osôb. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní, ktoré sú dostupné bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Koncepcia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky základných práv a slobôd. Existenciou takýchto konaní sa však nevyčerpávajú ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd. Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkých

zákonom ustanovených prostriedkov na dosiahnutie účelu takých procesných postupov. Ústavný súd z tohto hľadiska osobitne pripomína objektivitu takého postupu orgánu verejnej moci (II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02). Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa v konaní a rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci. Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejavit' nielen vo využití všetkých dostupných zdrojov zisťovania skutkového základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie obsahuje aj odôvodnenie, ktoré preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich využitia v súlade s procesnými predpismi.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

15. Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, k súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú.

16. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé

súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

17. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

18. Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

19. Aj ESLP vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že sudy majú povinnosť odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno to chápať tak, že sa vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná

odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

20. Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

21. Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj krajský súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažnosti posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

22. Z hľadiska sťažovateľmi uplatnenej argumentácie ústavný súd považoval za potrebné zdôrazniť, že posudzovanie podmienok na vydanie neodkladného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) pristupuje k preskúmvaniu sťažností, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojich práv neodkladným opatrením, veľmi zdržanlivo, vychádzajúc z právneho názoru, podľa ktorého zásadne nie je oprávnený zasahovať do rozhodnutí všeobecných súdov, ktorými nariaďujú neodkladné opatrenia, a to nielen preto, že nie je opravnou inštanciou v rámci sústavy všeobecných súdov, ale aj preto, že ide o také súdne rozhodnutia, ktorými sa do práv a povinností účastníkov konania nezasahuje

konečným spôsobom (IV. ÚS 82/09). Ústavný súd meritórne posudzuje neodkladné opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu. Ústavný súd podotýka, že nespúšťa zo zreteľa rozdielnosť bývalej právnej úpravy predbežných opatrení a súčasnej právnej úpravy neodkladných opatrení (nariadených aj podľa osobitných ustanovení Civilného mimosporového poriadku), najmä oslabenie dočasnosti a provizórnosti neodkladného opatrenia, keďže jeho vydanie nemusí obligatórne nadväzovať na konanie vo veci samej (IV. ÚS 282/2018).

23. Bez ohľadu na uvedené ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že aj v konaní o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia musia byť rešpektované minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené (IV. ÚS 136/2014).

24. Sťažovatelia v sťažnosti predovšetkým namietajú, že krajský súd v napadnutom uznesení č. k. 27 Co 170/2018-160 z 28. septembra 2018 rozhodol arbitrárne, keď potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie s tým, že povinnosť ním uložená bude trvať do právoplatnosti skončenia konania vo veci samej vedenej na Okresnom súde Trenčín (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 14 C 57/2017. Okresný súd ako súd prvej inštancie uznesením č. k. 14 C 57/2017-74 z 27. apríla 2018 rozhodol tak, že [REDACTED] je povinný umožniť intervenientovi nerušený prechod peši, prechod a prejazd motorovými a nemotorovými vozidlami, všetkými druhmi vlečných povozov, mechanizmov a strojov cez pozemky [REDACTED] – zastavaná plocha a nádvorie s výmerou 398 m² a [REDACTED] – zastavaná plocha a nádvorie s výmerou 3 213 m² pre k. ú. [REDACTED] zapísané na [REDACTED]

a zdržať sa konania, ktorým by intervenientovi bránil v prechode cez pozemky [REDAKOVANÉ] – zastavaná plocha a nádvorie s výmerou 398 m² a [REDAKOVANÉ] – zastavaná plocha a nádvorie s výmerou 3 123 m² pre k. ú. [REDAKOVANÉ] zapísané na [REDAKOVANÉ] až do právoplatnosti konania vo veci vedenej na okresnom súde sp. zn. 14 C 57/2017 a v zostávajúcej časti návrh zamietol.

25. V relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia č. k. 27 Co 170/2018-160 z 28. septembra 2018 krajský súd uviedol:

«... 5. Z obsahu spisu v danej veci vyplýva, že žalobca podal vo veci samej žalobu, ktorou sa domáha určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam špecifikovaným v podanej žalobe, ktorých výlučným vlastníkom bol v čase podania žaloby žalovaný. V priebehu odvolacieho konania došlo k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom konania a ich vlastníkom je [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ktorý vystupoval v konaní popri pôvodnom žalovanom ako intervenient. O uvedenej právnej skutočnosti žalobca predložil odvolaciemu súdu dôkaz v podobe [REDAKOVANÉ] Okresného úradu v Trenčíne, katastrálny odbor pre k. ú. [REDAKOVANÉ]. Odvolací súd mal za preukázané, že k tejto právnej skutočnosti došlo po začatí konania (ako právne významnej skutočnosti pre zmenu žalovaného v konaní), preto odvolací súd v intenciách ustanovenia § 80 ods. 1,2,3 CSP vyhovel návrhu žalobcu na zmenu strany sporu tak, aby do konania na strane žalovaného na miesto spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] vstúpila spoločnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a to uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 22. augusta 2018, č. k. 27Co/170/2018-154, ktoré uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 10.09.2018...

9. Súd môže nariadiť neodkladné opatrenie v dvoch prípadoch, a to ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je daná obava, že exekúcia bude ohrozená. Keďže súd rozhoduje v pomerne krátkej lehote podľa § 328 ods. 2 CSP a spravidla bez nariadenia pojednávania, bez výsluchu a bez vyjadrenia protistrany, z procesného hľadiska je zásadným determinantom obsah samotného návrhu. Splnenie aspoň jedného zo zákonných predpokladov nariadenia neodkladného opatrenia musí teda súd primárne vyhodnotiť na

základe návrhu, a to z rozhodujúcich skutočností, ktoré podľa navrhovateľa odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená. Požiadavka odôvodnenosti bezprostredne súvisí s vecnou argumentáciou a netýka sa dokazovania v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré má povahu osvedčovania. Rozhodujúce skutočnosti musí navrhovateľ náležitým spôsobom osvedčiť, čo z kvalitatívneho hľadiska nedosahuje intenzitu plnohodnotného dokazovania v zmysle § 185 a nasl. CSP. Takýto procesný postup je zákonom aprobovaný a typický iba pri zisťovaní relevantných skutočností v rámci konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia. Právne pomery a ich relevanciu posudzuje súd vždy v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Potreba ich úpravy musí byť bezodkladná, čo zahŕňa aj prvok naliehavosti a nevyhnutnosti.

10. V posudzovanej veci z obsahu spisu ďalej vyplýva, že žalovaný (pôvodne intervenient) sa prostredníctvom využitia inštitútu neodkladného opatrenia domáhal v zmysle podaného návrhu uloženia povinnosti [REDACTED] umožniť nerušený prechod peši, prechod a prejazd motorovými a nemotorovými vozidlami, všetkými druhmi vlečných povozov, mechanizmov a strojov cez pozemky [REDACTED] - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 398 m² a [REDACTED] - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 3 213 m² pre k. ú. [REDACTED] zapísaných na [REDACTED] a zdržať sa konania, ktorým by intervenientovi bránil v prechode cez pozemky [REDACTED] - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 398 m² a [REDACTED] - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 3 123 m², pre k. ú. [REDACTED] zapísanej na [REDACTED], dôvodiac, že predmetom žaloby vo veci samej je určenie, že žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľností žalovaného. V prospech vlastníka nehnuteľností - žalovaného je zriadené vecné bremeno zapísané pod [REDACTED] na [REDACTED] spočívajúce v práve prechodu peši, prechodu a prejazdu motorovými a nemotorovými vozidlami, všetkými druhmi vlečných povozov, mechanizmov a strojov, a to cez pozemky [REDACTED] - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 398 m² a [REDACTED] - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 3 213 m² pre k. ú. [REDACTED]. Výlučným vlastníkom zaťažených nehnuteľností je [REDACTED], ktorý umiestnil na hranici pozemkov evidovaných v „C“ registri katastrálnej mapy ako [REDACTED] - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 398 m² pre k. ú. [REDACTED] zapísaných na [REDACTED] dve elektrické

uzamykacie rampy, ktoré bránia pôvodnému intervenientovi a žalovanému vo výkone svojho práva, zodpovedajúceho vecnému bremenu, čo preukázal aj priloženou fotodokumentáciou a teda znemožňuje im prístup k nehnuteľnostiam žalovaného cez zaťažené nehnuteľnosti. Dôvodil, že účelom a cieľom podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je zabezpečenie pokojného a nerušeného výkonu práva žalovaného z vecného bremena i intervenienta zodpovedajúce odvodenému právu z vecného bremena, ktoré je nevyhnutné z dôvodu riadneho užívania nehnuteľností žalovaného.

11. V danej veci pripojenými listinnými dôkazmi aj podľa názoru odvolacieho súdu žalovaný osvedčil základné skutočnosti potrebné pre záver o potrebe bezodkladnej úpravy pomerov podľa § 325 ods. 2 písm. d/ CSP. Listinnými dôkazmi bolo dokázané, že žalovaný je vedený ako výlučný vlastník parciel reg. „C“ evidovaných na katastrálnej mape ako pozemok [REDACTED] - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 131 m², pozemok [REDACTED] - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 44 m² a pozemok [REDACTED] - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 3 m². V časti C [REDACTED] v k. ú. [REDACTED], kde sú sporné parcely t. č. evidované, je zriadené vecné bremeno zapísané pod [REDACTED] spočívajúce v práve prechodu peši, prechodu a prejazdu motorovými a nemotorovými vozidlami, všetkými druhmi vlečných povozov, mechanizmov a strojov, a to cez pozemky [REDACTED] a [REDACTED] v prospech vlastníka nehnuteľností pozemku C KN [REDACTED] na základe zmluvy o zriadení vecného bremena zo dňa 14.11.2011 a výlučným vlastníkom zaťažených nehnuteľností je [REDACTED]. Z priloženej dokumentácie a listinných dokladov mal odvolací súd za osvedčené, že na zaťaženej nehnuteľnosti boli umiestnené na hranici pozemkov evidovaných v „C“ registri katastrálnej mapy ako [REDACTED] - zastavaná plocha a nádvoria o výmere 398 m² pre k. ú. [REDACTED], zapísaných na [REDACTED] dve elektrické uzamykacie rampy, ktoré bránia žalovanému vo výkone svojho práva zodpovedajúceho vecnému bremenu a teda mu je znemožnený prístup k nehnuteľnostiam cez zaťažené nehnuteľnosti. S prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti aj podľa názoru odvolacieho súdu, žalovaný osvedčil potrebu bezodkladnej úpravy pomerov nariadením neodkladného opatrenia, nakoľko osvedčil, že jemu patriace nehnuteľnosti nemôže riadne užívať, nemá zabezpečený nerušený a neobmedzujúci prechod a prejazd cez predmetné nehnuteľnosti, na ktorej skutočnosti nemení nič ani poskytnutie parkovacích kariet

prevádzkovateľom el. rámp žalovanému. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď neodkladným opatrením uložil povinnosť vlastníkovi nehnuteľností, ktorých sa aj predmetné vecné bremeno (právo prechodu a prejazdu) týka, a na ktorom sa el. rampy nachádzajú. Žalovaný tak v dostatočnej miere osvedčil svoj nárok a potrebu bezodkladne upraviť pomery medzi stranami sporu v zmysle § 325 ods. 1 CSP. Osvedčil existenciu právneho vzťahu medzi sporovými stranami a ním tvrdené a osvedčené skutočnosti odôvodňujú aj podľa názoru odvolacieho súdu potrebu neodkladnej úpravy pomerov, a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

12. Pokiaľ ide o žalobcom vytykané nedoručenie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, súd prvej inštancie síce pochybil, keď nedoručil žalobcovi uvedený návrh, tento zrejme nedopatrením doručil navrhovateľovi neodkladného opatrenia, nesprávnosť tohto postupu však nemôže z materiálneho hľadiska opodstatňovať záver o takom jeho procesné nesprávnom postupe, ktorý by svojimi procesnými dopadmi dosahoval intenzitu vady konania odnímajúcej žalobcovi možnosť pred súdom konať (uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/342/2015).

13. Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v napadnutom výroku správne, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil s tým, že považoval za potrebné pre jednoznačnosť priamo vo výroku upresniť, resp. zdôrazniť, že povinnosť uložená napadnutým uznesením súdom prvej inštancie bude trvať do právoplatného rozhodnutia konania vo veci samej vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 14C/57/2017...»

26. Vzhľadom na to, že sťažovatelia namietali nedostatky v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, ústavný súd pristúpil aj k preskúmaniu napadnutého rozhodnutia v kontexte týchto námietok. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia krajského súdu dospel k záveru, že tento svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, predmetné rozhodnutie obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

27. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňujú, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

28. Ústavný súd už v minulosti judikoval, že zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o predbežných opatreniach (neodkladných opatreniach podľa Civilného sporového poriadku) môže iba za predpokladu, že by takýmto rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu majúci charakter svojvôle (obdobne III. ÚS 169/2010, III. ÚS 281/07). Ústavný súd je toho názoru, že sťažovateľmi namietané rozhodnutie krajského súdu takéto známky zjavnej svojvôle nejaví, pretože jeho závery vychádzajú z logickej úvahy opierajúcej sa o dostatočne náležité odôvodnenie, čo opodstatňuje odmietnutie sťažnosti pre zjavnú neopodstatnenosť.

29. Na základe citovaného ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa v napadnutom uznesení č. k. 27 Co 170/2018-160 z 28. septembra 2018 zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s relevantnými námietkami sťažovateľov, s ktorými sa nestotožnil, a preto potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie s tým, že povinnosť ním uložená bude trvať do právoplatnosti skončenia konania vo veci samej vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 14 C 57/2017. Napadnuté rozhodnutie krajského súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. také, ktoré by bolo založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu

v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení právnych predpisov.

30. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu č. k. 27 Co 170/2018-160 z 28. septembra 2018 a právami, ktorých porušenie sťažovateľa namietajú, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľov, ktorou namietali porušenie svojich práv uznesením krajského súdu č. k. 27 Co 170/2018-160 z 28. septembra 2018 podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

31. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľov uplatnených v petite sťažnosti (zrušenie uznesenia krajského súdu č. k. 27 Co 170/2018-160 z 28. septembra 2018, vrátenie veci na ďalšie konanie a priznanie náhrady trov konania).

32. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. januára 2019